

UJ KELET

RENDELŐPOLITIKAI LAP

Bérméltetlen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jánosi Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Szombat, 1937. június 5.
5697. EV. XX. ÉVF.
SZIVAN 26. 125. SZAM

Taxa postala
pálytite in num.
No. 224713/929.
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerinti. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
szolidaritás egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Repülőgépevel lezuhant és szörnyethalt Mola tábornok, a spanyol felkelők főparancsnoka

A főparancsnok gépe a sűrű ködben egy sziklának rohamt és pozdoriává tört.
Két pilóta és három vezérkari tiszt is szörnyethalt

Arando lett Mola tábornok utóda

Bilbaói jelentés szerint a felkelők salamancai és vitoriai rádióállomásai azt a hírt közölték, hogy Mola tábornok tegnap repülőbaleset következtében életét vesztette. A tábornok felderítő uton volt a bilbaói fronton, amikor gépe váratlanul és ismeretlen okokból lezuhant. A tábornok szörnyethalt. Vele együtt életüket vesztették két pilóta és három vezérkari tiszt. Újabb híradás szerint a baleset oka a sűrű köd volt. Később megállapítást nyert, hogy Mola tábornok gépe a sűrű ködben egy sziklának rohamt. Az összeütközés ereje olyan nagy volt, hogy a gépben ülők annak tetőzetéhez vágódtak és összezúzódtak.

Mola tábornok földi maradványait ma reggel Burgosba szállították, ahol a kormányzó palota dísztermében helyezték el. Az összes burgosai templomokban is-
tehetségeket tartottak. Franco tábornok a San-Fernando-rend nagy keresztjé-
vel tüntette ki az elhunyt Mola tábornokot.

Kedvezően folynak a tárgyalások Olaszország és Németország visszahozására a benem- avatkozási bizottságba

Londoni jelentés szerint Anglia párizsi, berlini és római megbízottai közben jártak az illető kormányoknál és az ellenőrzéssel megbízott hajóhadak biztonságának kérdésében felüli álláspontjuk után érdeklődtek. Az angol kormány azt javasolja, hogy ez a bizottság egyrészt a védsávok kiszélesítéséért, másrészt az összes ellenőrzési pontokban operáló flották együttműködésével valóssá tartsák meg. Látszat szerint e kérdésekben a tárgyalások kedvező uton haladnak és rövidesen részletes tervezet lehet kidolgozni. Feltevés szerint Berlin hajlandó lesz elfogadni a fentieket. Még ismeretlen Róma álláspontja.

Újabb londoni jelentés szerint Ribben-
tropp és Grandi tegnap megjelentek a For-
eign Officeban, ahol tájékoztatták őket az angol kormány berlini és római lépé-
séről. Egyidejűleg jelentik Londonból,
hogy ama tárgyalások, amelyeknek célja
visszahozni Olaszországot és Németorszá-
got a benemavatkozási bizottság kebelébe.
Kedvezően folynak az ellenőrzésben részt-
vevő hajók biztonságára vonatkozó angol
javaslat alapján. Egyelőre pontos válaszok
még nem érkeztek, de angol politikai kö-
rökben remélik, hogy sem a Szovjetunió
sem a bizottságban képviselt államok
nem fognak komoly ellenállást tanúsítani
megoldási tervvel szemben.

Római jelentés szerint a spanyol partok
ellenőrzésére vonatkozólag tett új angol
javaslatok tanulmányozás alatt vannak.
William Philipps amerikai követ tegnap
a spanyol külügyminiszterrel folytatott me-
gbeszélésen azon véleményét fejezte ki,
hogy a helyzet békés fejlődést fog mutat-
ni. Ciano hasonló reményének adott kife-
jezést.

Hatetéri jelentés

Madridi jelentés szerint a köztársasá-
s kormány tegnap este 22.30 órakor kiado-
tás szerint a biscayai arcvonalon
a hegycsúcsokat visszahódították a Le-
ona hegycsúcsot és 10 kilométerrel vissz-
szoportították a felkelőket.

A közép-fronton 6 felkelő repülőt és egy
gépkocsit lőttek le. Este 10 órakor a
felkelők tüzérése ismét élenken lőni kezd-
t Madridot.

A felkelők főhadiszállása e jentti, hogy
ma este a felkelő csapatok visszaver-

helyébe, akit ma, szombaton délelőtt te-
metnek el Pampelunában.

Hitler részvétlétvitatot intézett Franco
tábornokhoz, Mola tábornok tragikus ha-
lála alkalmából.

Külpolitikusok diplomáciai utjai

Belgrád, június 4. (Rador.) Neurat bá-
ró június 7-én reggel repülőgépen érkezik
Berlinből Belgrádba. A német külügy-
miniszter június 9-én délután utazik Szófiá-
ba.

Egyidejű budapesti jelentés szerint
Rüszdi Arras török külügyminiszter teg-
nap este 21.10 órakor a magyar főváros-
ba érkezett. Rüszdi Arras török külügy-
miniszter 24 órát tölt a magyar fővárosban,
ahol megbeszéléseket fog folytatni Kánya
külügyminiszterrel.

Rómából jelentik, hogy Von Blomberg
marsall római tartózkodásának második
napját a hadseregnek és a miliciának szen-
telte. Civita Vecchiában tartottak gyakor-
latokat, amelyeken bombavető és vadász-
repülők is részt vesznek. A Ter de Quinto
iskolában a lovasság és motorizált oszta-
gok tartottak bemutatót.

Talliai jelentés szerint Lord Plymouth
angol külügyi államtitkár ma az észti fő-
városba érkezett, ahol nagyjelentőségű
tárgyalásokat kezdett a Balti-államok és
Anglia közötti baráti viszony kialakítására
vonatkozólag.

A külföldi követekkel tárgyal Bucarestiben Vaida Sándor

Tartja magát a Valda-Mihalache közeledésről szóló hír

Bucuresti, június 4. (Az Uj Kelet tud.)
Vaida Sándor a politikusok után sorozatosan
tárgyal a fővárosban a diplomáciai kar
markánsabb tagjaival. Így tegnap a volt mi-
niszterelnök megbeszélést folytatott Thierry
francia, Arcisevzski lengyel, Hoare angol
követekkel és Fabritius német ügyvivővel. A
Lupta kolozsvári jelentése alapján megerősíti
azt az Uj Kelet által már hetekkel ezelőtt
közölt hírt, hogy Vaida és Mihalache talál-
kozni fognak egymással. Vaida állítólag szí-
goru utasításokat adott híveinek arra, hogy
a nemzeti parasztpárt elleni támadásokat
szüntessék be. Az Ofenziva Romana, a párt
kolozsvári organuma, az elmúlt két héten
kerülte a nemzeti parasztpárt elleni acsarko-
dást, de élesen támadta a maniuistákat. Vai-
dista körök lehetségesnek tartják Vaida és
Mihalache kibékülését, amelyben egyébként
kivülről jövő rábeszélések és sugalmazások
kezdtek látni. A nemzeti parasztpárt egyelőre
tartózkodó magatartást tanúsít a kérdéssel
szemben, a maniuisták viszont annál élen-

kebb figyelemmel kísérik az események ala-
kúlását.

A nemzeti parasztpárt volt miniszter tag-
jai, Mihalacheval az élükön, testületileg ves-
znek részt a június 8-i restaurációs ünnepe-
ken. Az ifjovi megyei tanács rövidesen
megalakul. Miután a többséget a nemzeti pa-
rasztpárt alkotja, ennélfogva minden valószínű-
ség szerint N. T. Popescu Zorica volt képví-
selőt fogják megválasztani.

A Curenulai jelentés szerint Vaida Sándor
és Mironescu tegnap hosszas tanácskozást
folytattak egymással. Este Vaida pártjának
vezetőivel vacsorázott. Jelen voltak C. Anghe-
lescu volt bankkormányzó, Mirto, Otoi, a
Banca Naționala igazgatója és mások. Goga
másrészt Cuzával tárgyalt a legutóbbi me-
gyei és községi választások eredményeiről.
Megállapodtak abban, hogy ott, ahol a párt
vereséget szenvedett, változtatásokat fognak
eszközölni.

VILAG TUKRE

A főmufti barátja

1.

Néhány soros hír az egész. Arról van
benne szó csupán, hogy egy Richmond
nevű ur megváltik a palesztinai kormány
régiségkutató intézetének vezetésétől.

Régiségkutató intézet... Richmond —
nem érdekes, nem aktuális. Ki törődik ma
ilyen ósdi dolgokkal? Mi jelentősége lehet
ma annak, hogy egy különben ismeretlen
angol, akinek nincs más dolga, mint a
földalatt kapargálni régmúlt idők marad-
ványai után, nem lesz többé igazgató és
elmeagy Jeruzsálemből...

Ki hinné azonban, hogy a régiségkutató
intézet halott ócskaságai mögött olyan
eleven erő és hatalom rejtőzik, mint a „In-
telligence Service” és hogy ennek a szürke
hivatalnak az igazgatója, az a bizonyos
Richmond, az angolok titkos politikai szol-
gálatának egyik legszámottevőbb és legte-
vékenyebb embere a Közelkeleten; olyan
személyiség, akinek távozása, vagy —
épen séggel — menesztése mélyreható po-
litikai esemény?

Az a néhány soros hír, amely a jelenték
telenség látszatával szerényen húzódik
meg a távirati irodák apró híradásai kö-
zött, Palesztinai politikai életének egyik
legjelentősebb eseménye. Szinte többször
mond, mintha a Reuter történetesen a fő-
kormányzó menesztését jelentené.

Mert a főkormányzó hivatalos ember
csupán. Egyszerű tisztviselő, akinek pon-
tosan meg van szabva a hatásköre és me-
nesztése nem jelent feltétlenül politikai
irányváltozást. Kormányzók jöttek és
kormányzók mentek, miáltal az angolok
Palesztina-politikájára mit sem változott.

Richmond azonban nem közönséges
tisztviselő. Láthatatlan hatalom. Egyike
azoknak a titokzatos embereknek, akiknek
mindig nagyobb szavuk volt az angol bi-
rodalm keleti politikájában, mint e poli-
tika hivatalos helytartóinak.

Az a titokzatos ember, aki turbánt visel
a fején és Muhammednek nevezi magát
Ibn Szauá király udvarában és akinek igazi
neve Sir John Philbi, többet számít Lon-
donban, mint a gyarmatiügyi hivatal egész
tisztviselői kara. Philbi azonban nem az
egyedüli „láthatatlan” hatalom a Közelke-
leten. Ami ő Mekkkában, az Richmond Je-
ruzsálemben. De míg Philbiről egy egész
világ tudja, hogy Szaudi-Arábia uralkodó-
jának legfőbb tanácsadója, akinek meg-
konzultálása nélkül egyetlen politikai lé-
pést sem tesz a vahabita király, addig
Richmondnak többé-kevésbé sikerült el-
rejtőznie a mohlepte régiségek tömege
mögé.

A régiségkutató intézet igazgatóját ke-
vesen ismerték Jeruzsálemben. Ténylege-
sen „láthatatlan” ember volt. Csak a benn
fentek tudták róla, hogy mindennapos
vendége a főmuftinak és csak néha-néha
tűnt fel egy-egy báméskodó járókelőnek,
hogy egy európai külsejű, elegáns ur sur-
ran be a muzulmán egyházfő rezidenciájá-
ba.

Richmond és a főmufti — nemcsak ba-
báti együttes ez, hanem szoros politikai
szövetség is, amelynek súlyos szerepe volt
Palesztina politikai történetében az utóbbi
évek során.

2.

Nem a tehetsége és bölcsesége tette oly
nagygyá Emin el Husszeint, Jeruzsálem fő-
muftiját, a palesztinai arabok leghiresebb
politikai vezérét, inkább szerencséje. Es
Emin el Husszeini szerencséje két emberben
öltött testet: az egyik a zsidó Herbert Sa-
muel, a másik az angol Richmond volt. Az
első palesztinai főkormányzó nyitotta meg

Mindennemű szigetelési munkához
legideálisabb anyag:

FLINTKOTE

beton fedélhez, balkonhoz, teraszhoz, nedvesség és rozsdá elleni szigeteléshez.
Vízmentes padló.

FLINTKOTE

Sheli gyártmány.

Romániai vezérképviselet:

FRAJII KLEINER

BUCUREȘTI, STR. CULMEA VECHÉ, 2
GALAȚI, STRADA MARE, 75

számára a hatalom útját, a régiségkutató intézet angol igazgatója pedig a politikai tanácsokat szállította számára. Enélkül sohasem lett volna oly nagy ember Emin el Huszszzeini. Egyedül a palesztinai arabok jóvoltából és akaratából sohasem nőhetett volna a fejükre. Különös paradoxona a palesztinai politikai életnek, hogy az arab vezetőkörök nagyrészenek akarata ellenére: egy zsidó kormányzó és egy angol tisztviselő segítségével lett egy egyébként szürke és képességeiben jelentéktelen ember a palesztinai arabok legfőbb vezére és angol- és zsidóellenes mozgalomújságok legfőbb mozgatója.

1920-ban még közönséges zendülő volt Emin el Huszszzeini. Csöcselékvezér, aki az első zavargásokat rendezte meg az angolok és a zsidók ellen. Azután elmenekült az országból s talán sohasem tért volna vissza, ha nem jön a zsidó kormányzó, aki felkínálja neki az amesztiát. Samuel angol is, meg zsidó is. És ez a kettősség súlyos teherként olyan pozícióban, amilyen a palesztinai fő-kormányzó hivatal. Herbert Samuel angol alaposan meg és zsidó ésszel elintézte a rebbilis Huszszzeint. Hogy ártalmatlanná tegye: kinevezte főmuftinak. Hogy lekötölte, hogy engedelmessé tegye: hatalom adott a kezébe, megteremtette neki a legfőbb muzulmán tanácsot, beültette annak elnöki székébe és magas fizetést nyomott a markába.

A zsidó kormányzó azonban alaposan elszámította magát. Amíg ő állott Palesztina élén, csakugyan szelíd ember volt Huszszzeini. Hálás mosollyal hajlongott a büszke zsidó kormányzó elé. De alig hogy kitette lábát az országból Herbert Samuel, a tisztas papi köpeny alatt izegni-mozogni kezdett az egykori bandavezér és az engedelmes egyházi méltóságból kiugrott a fenegyerek. Fegyverrel kovacsodott a kezébe adott politikai hatalom és ez a fegyver volt az utóbbi évek alatt minden angol- és zsidóellenes tüntetés mozgatója.

Merész próbálkozásaival eleinte nem volt éppenséggel szerencséje Huszszzeinek. A zsidó kormányzó közvetlen utóda, lord Plumer tábornok, nem volt jó médium arra, hogy a mufti felszabadítsa nyugtalan lelkében feszengő becsvágyát. Az első kisebb zendülések és rendbontások után maga elé citálta a muftit és katonás erélyrel vonta őt felelősségre a történelemtől. Huszszzeini alázatos ravaszkodással próbált kitérni a számadás elől:

— A nép elégedetlenségéért nem én vagyok felelős. A magas kormány vessen véget a zsidók bevándorlásának és terjeszkedésének, ami létben fenyegeti az arab népet. Én semmit sem tehetek...

A válasz ez volt:

— Én pedig őt teszem személyileg felelőssé minden rendbontásért és ha megismétlődnek a kilengések, Jeruzsálemnek nem lesz többé muftija. Az audienca befejeződött!

Amíg lord Plumer volt Palesztina kormányzója, nyugalom is volt az országban. Akkor virradt fel Huszszzeini napja, amikor Plumer tábornokot a gyengekező lord Chancellor váltotta fel a fő-kormányzói székben.

Mert a jeruzsálemi mufti távolról sem olyan merész ember, mint ahogy a látszat mutatja. Jövedelmét és pozícióját sohasem merete kockáztatni és legmerészebb megmozdulásai mindig a feltétlen biztonság tudatából pattantak ki. Ennek a biztonságának a záloga: Richmond volt, aki Chancellor alatt nőtte ki magát politikai hatalommá az Intelligence Service szolgálatában.

3.

A palesztinai zavargások hátterét mindig rejtély borította. Vannak, akik azt vallják, hogy maga a palesztinai kormány rendezte meg az arab zendüléseket. Ez túlzás. Az igazság az, hogy a fő-kormányzó mindig csak akkor szerzett tudomást a zavargásokról, amikor már kirobbantak azok. Így volt ez 1929 auzustusában és 1936 áprilisában is.

Nem, — a kormány valóban ártatlan volt. Az események spiritus rectora egy jelentéktelen hivatalban ült: a régiségkutató intézet igazgatói székében.

S most jön a hír, hogy az igazgató urat — menesztik. Richmond elmegy Jeruzsálemből.

Visszarendelték Londonba. A főmuftinak elvették a jobbkezt, mindenkorai politikai biztonságának támaszát.

Es szinte ezzel egyidejűleg arról is hírt adnak a palesztinai lapok, hogy Emin el Huszszzeini szövetkezni akar a zsidókkal. Van egy zsidó Jeruzsálemben, Kalvarisky a neve, aki arról nevezetes, hogy a Brith Salom nevű mozgalom egyik alapítója és „személyes ismerőse” a főmuftinak. Politikai hitvallása: arab-zsidó Palesztina egy arab föderációban. Ez kvadrált Richmondnak is. A régiségkutató intézet főnökének ugyanis mindig az volt az álláspontja, hogy csak egy arab föderáció nyújthat teljes biztonságot az angol birodalmi érdekek számára a Közelkeleten. Nos,

ezen az alapon akarta egyengetni Kalvarisky is az arab-zsidó-angol békét s ezen az uton jutott közeli nexusba a főmuftival. Most azonban egészen másról van szó: Palesztinának két államra való szakításáról. És arról, hogy az arab Palesztinának Abdullah lesz a királya. Ha ez igaz: vége a főmufti politikai karrierjének. Abdullah legnagyobb ellenfele Emin el Huszszzeinek és ha trónra kerül, első dolga lesz félretenni az utóból a muftit. Emin el Huszszzeini tudja ezt és ezért akar most szövetkezni a zsidókkal egy angol terv ellen, amelyet a zsidók és ő is egyaránt veszedelmesnek tartanak. Az angolokkal ugyanis már nem szövetkezhet. Richmondot menesztették.

DANZIG HILLEL

40 milliárdra volna szükség a romániai utak rendbehozatalához

Az uthalózatnak csupán 1.5 százaléka van elfogadható állapotban

București, június 4. (Az Uj Kelet tud.) Románia utainak kérdése ismét napirendre került. Néhány hónap múlva lejár a liberális kormányzás négy esztendeje. Annak idején a liberális párt programjának kardinális pontjaként szerepelt a régen fájó kérdésnek radikális megoldása: az utak rendbehozása. A négy esztendő alatt azonban olyan kevés történt ebben az irányban, hogy az ugyszólván a semmivel egyenlő. Néhány héttel ezelőtt az uralkodó jelentette ki, hogy az ország közlekedésének két legsürgősebben megoldásra váró kérdése: a közegészségről való gondoskodás és az utak helyreállítása.

Százharminchétezer kilométer a romániai uthalózat

Ez a kérdés azonban nem olyan egyszerű, mint amilyennek az első pillanatban tűnik. A statisztikai kimutatások szerint a romániai uthalózat 136 ezer 518 kilométer hosszúságú utat ölel fel. Egy ilyen hálózat újjáépítése és jókarban tartása olyan összegeket emésztene fel, amelyek e pillanatban nem igen állnak a román költségvetés rendelkezésére, de nem fognak állni a jövőben sem, mert az ország gazdasági erőforrásai, anyagi lehetőségei nincsenek arányban az uthalózat kiterjedésével. Minden ezer lakosra közel 7 kilométernyi ut esik. A hosszúság tekintetében jóval messzibb tartunk, mint a nyugati államok, mert Németországban például ezer lakosra csak 400 méter ut esik. Az uthalózat javítási programja tehát már eleve nem terjedhet ki az összes utakra, csupán azokra, amelyek a gazdasági élet prosperálása és a katonai érdekek szempontjából feltétlenül szükségesek.

A fentebbi uthalózatból több, mint 91 ezer kilométer jut községi és több, mint 31 ezer kilométer megyei utakra. Az országutak hosszúsága tehát 13 ezer 45 kilométer tesz ki. Erre kell koncentrálni a figyelmet és a költségvetési erőfeszítéseket. Hivatalos kimutatás tanuskodik arról, hogy e 13 ezer kilométeres utnak 78 százaléka rossz és csak 22 százaléka van többé-kevésbé elfogadható állapotban. Az egész uthalózatnak pedig mindössze 1.5 százaléka használható. Ez a lecsökkentett arányszám mutatja, hogy mily keveset alkottak nálunk ezen a téren. Még ha a németországi arányt is vesszük alapul, akkor is az uthalózatnak legalább 20 százalékát kellett volna már megfelelő állapotban látnunk.

Mindössze 875 kilométer ut van aszfaltozva

Ugyancsak hivatalos kimutatás bizonyítja, hogy az egész országban mindössze 875 kilométernyi ut van aszfaltozva, és körülbelül kétezer kilométer kiköveztve. A háború óta a főváros körüli tavak számlálásán kívül semmilyen nagyméretű köz munkát nem hajtottak végre. A cernavoda—constantai csatorna papirosan maradt, a földgáz bevezetése Bucurestibe hasonlóképpen, a cámpina—brassói villamosítás vég nélküli mese, az utak pedig — olyanok, amilyenek. A legutóbbi mérnök-kongresszuson beszámoltak arról, hogy még az ugynevezett utadókat és illeteket sem használják fel ténylegesen az utak rendbehozatalára. 1935-36-ban 115 millió lej folyt be a globális adóra kive-

Hogyan gyógyultam ki lábaimat a talmaimból

retlenetes szenvedés után

„Az emberek nevettek, amikor nagy, egész lázban befűzött cipőmben vánszorogni látták. De ez volt az egyedüli lehetőség számomra, hogy a rettenetes tyúkszemek, bőrkeményedések és fájó sarkaim okozta fájdalomtól valami kis enyhülést találjak. A legnagyobb áldás volt számomra, amikor a Saltrates Rodellről hallottam. Egyszerűen beledobtam egy maréknyival egy edény meleg vízbe és hagytam, hogy fájó lábaim magukba szívják a remek oxigént. Amint a fehér, habzó buborékok behatoltak — a fájdalom mint egy varázsiacta azonnal eltűnt. Az újaimmal kitűntem emelni a tyúkszemeket gyökereim, mindenesetül. A bőrkeményedéseket könnyen lekaphattam, az érzékenység és izgulékenység elmúlt. Most mosolyogva megyek az életnek, vígan látom el hivatásomat és még a nyomát sem érzem a fájdalomnak vagy kellemetlenségnek. Szeretném megmagyarázni szerzésénél vagy drogustájánál ezt a csodálatos Saltrates Rodell-t és próbálja ki meg ma este.

București—Pitesti—Craiova—Orsova—Buzias	450 km.
Bazau—Bacau—Roman—Botosani—Cernauti	460 km.
Marasesti—Barlad—Hus—Chisineu—Orhei—Sorocea	420 km.
București—Turnu Magurele	130 km.
Horabia—Ramnicul Valcea—Sibiu	300 km.
Oltenita—Calaras—Silistra—Constanta	260 km.
Orsova—Timisoara—Cernad	270 km.
Cluj—Dej—Somcuta—Halmei	200 km.
Összekötő utak különböző városok között	110 km.
Összesen	2600 km.

Ezen felül kellene javítani mintegy 8 ezer kilométernyi országutat és Basarabiában körülbelül 1500 kilométer hosszú ságu ut kiépítésére volna szükség.

Megnyílt a Palesztina-pavillon a párizsi világkiállításon

Weizmann beszéde a megnyitó ünnepségen

Párizs, június 4. A párizsi világkiállításon ünnepélyes keretek között megnyitották a Palesztina-pavillont. A megnyitó ünnepségen a francia közelet számos előkelősége is megjelent a zsidó testületek reprezentánsai mellett. Beszédeket tartottak: Bastid francia kereskedelemügyi miniszter, Jusztin Godart szenátor és volt miniszter, a Comité France Palestine elnöke, dr. Weizmann Chaim, a Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnöke, dr. Nahum Goldmann, a Jewish Agency népszövetségi megbízottja, Louis Ascher, a Palesztina-pavillon elnöke és L'Abbé, a világkiállítás kormánybiztosa.

Weizmann Chaim beszédében többek között kijelentette, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon nem fél valamelyes jelentéskétől vagy fehérlőnyektől, minden a zsidó nép akarat- és tetterejétől függ.

A megnyitó ünnepségen az angol követség képviselője is megjelent, a vendégek sorában volt továbbá Mrs. Edgar Dugdale, lord Balfour unokahuga, valamint Max Nordau övegye is.

A pavillon külső frontja Tamir építész műve, míg az épület belső részét Saposchnikoff tervezte, akit Palesztinában El Chanin néven ismernek. Saposchnikofftól származik a kiállított tárgyak művészi rendezése, valamint a fotomontázsok. A pavillon körül munkálatokat egyéb-

ként a telavivi mintavásár igazgatósága irányította.

Miután a palesztinai arabok megtagadták a kiállításon való részvételüket, a pavillon csak a zsidó országépítést mutatja be különböző fázisaiban és különösen jelenlegi állásában. A pavillon hivatalos neve nem is „Palesztina”, hanem „Israel Palesztinában”.

Nyomban a pavillon bejárata mellett 30 négyzetméternyi fotomontázs mutatja a chalucok egy csoportjának átvonulását az Emek virágzó mezőin. Emellett közvetlenül, szembetűnő kontrasztként: néhány kép a galuti zsidó nyomorról.

A kiállítás egyébként az ország kolonizációs, ipari, építészeti és kulturális fejlődését mutatja be rendkívül szemléltetően. Szóban, képekben és számokban bontakozik ki a Keren Kajemet műve és alapeszméje; számok és adatok mutatják mennyi zsidó föld van a magántulajdonban, mennyi a Pica és a KKL birtoka, illetve a zsidó nép köztulajdona. A kiállítás ugyanakkor bemutatja a Keren Hajesod teljesítményeit is, különösen a népoktatás és a mezőgazdasági telepítés, Telaviv városának és kikötőjének kiépítése, a palesztinai ipar, narancstermelés és iparművészet fejlődése terén. A héber egyetem fejlődését is bemutatja a kiállítás.

Adó
a mi
ta

București,
annak, hogy
tás harmados
járól a minis
Adófizető
ben igen sok
umban, de esz
kább otthon
Tiv év alatt
rokrácia dzsu
hogy a centra
ben kiéleződ
részben Adóf
élnék — ma
nek a harma
merészkedik a

Igaz ugyan
kormány idejé
és utasításoka
és legkeveséb
zók, a kijárók
selők.

Adó
Adófizető F
annyi-ja fele
ügyei-bajai, h
magát feljón
tévedésből val
tul nagy volt
nélkül fizessen
Kérvényt irt
a minisztériu
vart a kapuba
ni csak feltize
ben civileket,
poktat, zsidóka
portás és két
rus állottak ör
relme egyre f
télyes személy
áttört a tömeg
mogott a port
a kaput s me
menter“ sugta
mellett... „S
másik. „Un ca
up dnyét, sim
A kettő együtt
viza panamistá
magas kijáróna
vel kedveskede
ben.)

Adófizető F
az igazságtalan
ezes okmány
Chhez joga vol
oga volt, hogy
erium előtt vé

Végre a por
egy volt. A l
erus állott.
— Domnu?
ezdte meg a
nyes tekintet
oda felé:
— Az inform
A. F. bizakod
odába. Három
fogalva. Vég
egyik rámor
— Domnu?
— Kérem...
Hagyja itt a
gyta. Nyugod
édnél találko
za s a kérvé
sitottuk, hogy
tosan eltemet
a tanácsunka
tsen.

Adófizető Flótás kálváriás útja a minisztériumban egy igazságtalanul kirótt illeték miatt

Amíg egy akta eljut odáig...

Bucuresti, junius 4. Körülbelül tíz éve annak, hogy riportot írtunk Adófizető Flótás harmadosztályú állampolgár kálváriájáról a minisztériumban.

Adófizető Flótásnak akadt volna közben igen sok esztendő, hogy a minisztériumban, de eszébe jutott hogyan járt és inkább otthon maradt.

Tíz év alatt semmi sem változott a bürokrácia dzsungeljében, ha csak az nem, hogy a centralizációs rendszer még erősebben kiéleződött s a tisztviselők — akik részben Adófizető Flótás hozzájárulásából élnek — ma még görbébb szemmel néznek a harmadosztályú polgárra, ha be-merészkedik a minisztériumba.

A kormány intézkedik

Igaz ugyan, hogy időközben a Iorga kormány idején szigorú utasítás ment szét az összes reszortokhoz, hogy mindennemű kérvényt, amelyet a polgárok beküldenek a minisztériumba, tíz napon belül meg kell válaszolni. (Az utasítás az újságokban is megjelent.) Aztán jött egy másik szigorú utasítás — ezt már Tatarescu kormány adta ki — hogy a minisztériumokba senki fiának nem szükséges személyesen feljönnie, mert a beérkezett kérvényeket nyomban elintézik.

Persze, hogy ezeket az intézkedéseket és utasításokat senki sem vette komolyan és legkevésbé az érdekeltek: a kérvényezők, a kijárók és a minisztériumi tisztviselők.

Adófizető Flótás kérvényt ír

Adófizető Flótásnak pedig tíz év alatt annyira felgyűlték az elődázhatatlan ügyel-bajai, hogy muszáj volt rászánnia magát feljönni Bucurestibe. Többek között tévedésből valami taxát róttak rá. A taxa túl nagy volt ahhoz, hogy ezuttal is szó nélkül fizessen.

Kérvényt írt, bélyeget tett rá és elment a minisztériumba. Ott már nagy tömeg várt a kapuban. Féltizenegy volt s bemeni csak féltizenkettőkor lehetett. A tömegben civileket, tisztteket, asszonyokat, papokat, zsidókat és magyarokat látott. A portás és két csendőr, mint három cerberus állottak őrt. S a tömeg egyre nőtt, türelme egyre fogyott. Néha egy-egy tekintélyes személyiség, aki autóból szállott ki állított a tömegben, valami varázsszót mormogott a portásnak, aki már nyitotta is a kaput s megemelte a sapkáját. „Parlament” sugta valaki Adófizető Flótás mellett... „Spertzar”, jegyezte meg egy másik. „Un cantalup simandicos” (Cantalup dinyét, simandicos előkelőséget jelent. A kettő együtt Vasilescu Cantalup, a de-za panamistának a gunyveve, aki egy magas kijárónak télviz idején sárgadinyével kedveskedett a Continentál étteremben.)

Adófizető Flótás megírta a kérvényét az igazságtalan taxa ellen és rátette a 8 lej es okmányt és 1 lejes repülőbélyeget. Ehhez joga volt. És meg is tette. Ahhoz is joga volt, hogy féltizenkettőig a minisztérium előtt várjon.

Domnu?

Végre a portás beengedte. A tolongás nagy volt. A lépcsőfeljártnál újabb cerberus állott.

— Domnu? — kérdezte... De alig kezdte meg a mondókáját, a cerberus főnyes tekintettel mutatott egy földszintiroda felé:

— Az információs irodába!
A. F. bizakodva ment be az információs irodába. Három mérges ur volt rémesen foglalta. Végre hosszú várakozás után az egyik ráfordult:

— Domnu?
— Kérem... stb.

Hagyja itt a kérvényt. És A. F. ott-egyta. Nyugodtan ment ebédelni. Az ebédnél találkozottunk. A. F. elmondta a maga s a kérvény ügyét. Amikor felvilágosítottuk, hogy az információs irodánál szótosan eltemetik a papírját, meghallgattuk a tanácsunkat, hogy új kérvényt készítsen.

Másnap már nem sietett. Ő már tudta, hogy hiába jön fél 12 előtt. A második portást már, mint régi ismerősét üdvözölte s a harmadosztályú állampolgár kálváriájáról a minisztériumban.

A. F. most már tudta a döngést. Amikor az ajtónálló elé került... Az irodahelyiségben néhány tisztviselő „dolgozott”, a Venus-Rapid meccset vitatták meg és törököt szürcsöltek.

— Domnu? — rivall rá az egyik. S A. F. előadta a mondókáját.

— Ez nem tartozik rám... a második emeleten.

— És A. F. felment a második emeletre. Ajtónálló... tisztviselők... törökkávét... Domnu?

— Vigye a kérvényét az iktatóhoz és jöjjön holnap...

A. F. eljött.

— Az aktája még nem került föl az iktatóból, jöjjön holnap.

A. F. eljött. A taxa nagy volt. A. F. türelmesen eljött egy héten át mindennap. Azok ott azt hitték, hogy meg fogja unni a dolgot, de ő nem unta meg. Honnan fizessen ő ki egy 23 ezer lejes taxát, amelyet tévedésből róttak rá.

A vezérigazgató ur

Végre a hét végén az akta felkerült. A tisztviselő elolvasta, csóválta a fejét majd kimondta:

— Ezt csak a vezérigazgató ur tudja elintézni személyesen.

Nagynehezen bejutott a vezérigazgató kabinetfőnökhöz, ez visszaküldte az előadóhoz. Az előadó:

— Jöjjön holnap. Mjutan ez kétszer megismétlődött, az előadó ráírta a véleményét. Nem volt se hideg, se meleg. Visz szakértült a kabinetfőnökhöz. Ez éppen cigarettát sodort... Végül elolvasta a referátumot s hosszú töprengés után kibökte:

— Nem tette rá a bélyegzőt az előadó ur. — A. F. visszament a bélyegzőért.

Másnap bekerült a vezérigazgatóhoz, aki röviden elintézte:

— Tessék a miniszternél megpróbálni, én nem csinálhatom meg.

— De kérem, vezérigazgató ur...
— Semmi kérem, nekem nincs időm... s máris a következő látogatóhoz fordult.

Az államtitkár ur

A. F.-nek nem volt mit tennie, bement a miniszter kabinetfőnökhöz — akinek magának is volt egy kabinetfőnöke. Csak másnap tudott a fő kabinetfőnök elé jutni.

— Domnu?

Mjutan elmondotta a mondókáját a kabinetfőnök szórakozottan döntött:

— Menjen az államtitkár urhoz.

Az államtitkár ur kabinetfőnökre sokat kellett várnia. Végre:

— Domnu? — s már hozzá is tette:

— Az államtitkár ur bizottságban van.

— Akkor várok.

— Várjon.

És várt. Addig várt, amíg egy óra lett. Közben az ajtó folyton nyílt s urak meg hölgyek jöttek ki rajta. Valószínűleg más ajtón mentek be. Valaki felvilágosította:

— Ezek parlamentárok.

— És a nők?

— Az... más.

Az államtitkár ur másnap újra bizottságban dolgozott.

Hosszu napok teltek így el, míg végre az államtitkár elé került. A. F. beszélt s az államtitkár karosszékébe süllyedve szivarjából pöfékelt. A. F. már régen befejezte mondókáját. Közben csöng a telefon. Államtitkár ur valami magányügyet tárgyalt meg. Mjutan leteszi a kagylót újra A. F. hoz fordul:

— Domnu?
— Kérem államtitkár ur... — és elmondta újra az ügyét.

— De miért jönnek hozzám ilyen rongyügyekkel?! — és dühösen rá vág az asz-

Csak a „Nivea” adja meg bőrnek a kívánt kisportolt-barna árnyalatot és egyben csökkenti a leégés veszélyét is.

talra az öklével. Becsöngeti a kabinetfőnököt:

— Mit keres itt ez az ember az ügyével?!

A kabinetfőnök zavartan dadog valamit és majd átfurja tekintetével Adófizető Flótást. Már künn vannak az előszobában.

— Hát hova menjek most ezzel a papírral?

— Menjen ahova akar... hagyja az iktatóban.

— Ott volt kérem. De a kabinetfőnök már nem is törődik vele. Van neki más dolga is. A. F. elkiseredetten kimegy a folyosóra; arra gondol, hogy ott hagy csapot, papot és hazautazik. De eszébe jut a 23 ezer, a végrehajtó alig várja, hogy végrehajtsa rajta és... most már ismeri jól a járást — egyenesen be megy a miniszter kabinetfőnökhöz.

Adófizető Flótás és Gheorghe

— Mit akar megint.

A. F. elmondta a kálváriáját s kijelentette, hogy amíg az ügyét el nem intézik,

ő el nem megy. A. F. ezt kissé idegesen mondta.

Erre aztán a kabinetfőnök megnyomta a csengőgombját, s amikor bejött egy szolgáló, anélkül, hogy felnézett volna iratai közül, szárazon szólt:

— Gheorghe vezesd ki ezt az urat.

Amikor Gheorghe és Adófizető Flótás künn állottak a folyosón, a szolgáló, aki most már jó ismerőse volt, emberségesen megkérdezte:

— Hát miért dobták ki, mit mondott a kabinetfőnök urnak?

— Hogy vigyen be a miniszter urhoz.

— Ejha, hát ezért?

A. F. tehetetlenül állott a szolgáló előtt s végül megkérdezte:

— Most mitévő legyek?

— Adja be a kérvényét az iktatóba.

— Azt nem teszem.

— Hát akkor adja át ügyvédeknek...
Az ügynek folytatásáról már nem értesített bennünket A. F. (—del)

A hivatalos olasz sajtó hadat üzen a cionizmusnak

„Az olaszországi zsidók válasszanak: vagy lemondanak a cionizmusról, vagy olasz állampolgárságukról”

Miért lett Mussolini a cionizmus ellensége?

Róma, junius 4. Az utóbbi időben újból anticionista kirohanásoktól hangos a hivatalos olasz sajtó. A Popolo d'Italia a fasiszta mozgalom főorganuma, amelyet Mussolini alapított, feltűnést keltő vezércikket közöl legutóbbi számában Oreste Gregorio írásáról az olaszországi zsidók helyzetéről és a külföldi zsidósággal való kapcsolataikról. A cikkirő kifejti, hogy a cionizmus egyik eszköze az angolok politikai, gazdasági és katonai befolyása erősítésének a Földközi tengeren és ilyen formán

mozgalom szolgálatában. Tagadhatatlanul sokat tettek a nemzetért. Sokan életüket adták a háboruban Olaszországért és előkelő szerepet játszottak a nemzeti forradalomban is.

A „Popolo d'Italia” után, most a „Tribuna” is anticionista cikket közöl Orano professzor „A zsidók Olaszországban” című könyvének ismertetése kapcsán. „Róma vagy Cion” a Tribuna cikkének feltűnő címe és a Popolo d'Italia példáját követve alternativa elé állítja az olaszországi zsidókat: vagy az olasz nemzet mellett tesznek hitet és megőrzik zsidó vallásukat, vagy elhagyják az országot. A lap hangsúlyozza, hogy nem antiszemita és azt állítja, hogy nem a fasiszta, hanem a zsidók magatartása vetette fel a zsidókérdést, amely eddig ismeretlen fogalom volt Olaszországban. A lap élesen állást foglal az olaszországi zsidóknak a cionizmusban való részvétele ellen és kijelenti, hogy „nem titok, miszerint az európai zsidóság, különösen Szovjetországban, Leon Blum Franciaországának és a cionistabarát Angliának zsidósága az olasz és németországi tekintélyuralom ellenségeivel szövöttek.” Végül hangsúlyozza a cikkirő, hogy Olaszország azért kénytelen állásfoglalni a cionizmus ellen, mivel

Mussolini politikája az Islam irányában

nem engedhet meg egy mozgalmat, amelynek ellenséges a beállitottsága az arabokkal és a mohamedánokkal szemben.

Vendégdirigens FISCHER VILMOS

VI-ik Goldmark-koncert

junius 9-én Davila Színházban a Zsidó Arvagondozó javára.

Beethoven, Haydn, Hamerik, Smetana, Schubert.

Jegyek a főtéri kioszkban. Tel. aut. 2992.

KÖZGAZDASÁG

Milyen lesz az új kontingentálási rendszer?

Régóta halljuk, hogy a kormány a jelenlegi kontingentálási rendszer átszervezésén dolgozik, egyéb elfoglaltságai mellett. Most már konkrét híreink vannak arról, hogy az átszervezést miképpen gondolja megoldani Pop Valér miniszter ur, de szerény véleményünk szerint ennek a beharangozott reorganizációnak az iparosok és kereskedők semmi hasznát sem fogják venni.

Bennünket ugyanis nem igen érdekel, hogy a külkereskedelmi igazgatóság belső ügykezelési rendszerét új alapokra helyezik, másképp határolják körül az egyes irodafőnökök és főtisztviselők hatáskörét, stb. Ez a személyi változás legfeljebb zavarokat fog előidézni.

Az a bejelentés, hogy az átszervezés során arra töreksenek, hogy az importengedélyek elintézésének idejét megrövidítsék, már közelebb fekszik a szívünkhez.

Sajnos azonban, vérmes várakozásainkat lehűti az a másik hír, hogy a transzfer-vizumot, amely a bürokratikus adminisztráció legszörnyűbb kinövése, továbbra is fenn fogják tartani. Az már sovány vigasz, hogy állítólag a transzfervizum kiadását ezentul automatikusan fogják intézni és nem fognak minden egyes importengedélyt újból átvizsgálni.

Az ipari nyersanyagok és félgyártmányok behozatalára, amennyiben ezeket a cikkeket nem veszik ki a kontingentálás alól, külön elintézési módot kreálnak, amely könnyebb lesz és kevésbé lesz vexatórius, mint a készárú importjáé. Arról van szó, hogy ily esetekben ugyanazt az előzetes engedélyt fogják követni, amelyet a petróleumvállalatok által szűkített külföldi árú behozatalára meghonosítottak.

Tőzsde

A nemzetközi politikában beállott megnyugvás következtében kedvezőbbre fordult a világtőzsdék hangulata. Londonban erős forgalom mellett több részvény árfolyama jelentősen emelkedett. Bécsben is szilárd irányzat mutatkozik. Prágában bizakodó a hangulat, az árfolyamok kissé emelkedtek. Berlinben jelentős áremelkedések voltak. Párizsban szintén domináltak az áremelkedések. A budapesti tőzsdén a keddi szilárdság a szerdai napon is folytatódott. A kontreim megkezdte a fedezési vásárlásokat és a külföldi kedvező hírek is ösztönzően hatottak.

A *Bucuresti értékpapírpiac*on a fix kamatozású papírok irányzata ismét megszilárdult, a részvények irányzata tartott. Az Imprimatul Refacerii 56-ra, a kisajátítási kötvény 54-re, a Stabilizarea 57-re, az 1935-ös Consolidare 32 háromnegyede szilárdult. Az Inzestrare nagy címletei fél ponttal 70 és félre estek kis címletek változatlanok. Adóban 33 egynegyed. Az ipari papírok közül az Astra Romana 30 ponttal 1105-re emelkedett, a Mica tíz ponttal 1625-re lanyhult. Resita 580-nál változatlan. Biztosítási papírok üzlettelene. Bankpapírok árfolyama változatlan.

A *hivatalos devizaárfolyamokat* a Banca Nationala változatlanul hagyta.

A *külföldi valuták magánforgalmi árfolyamai* Bucurestiben változatlanok.

A *Bucuresti gabonátözsde* jegyzése június 3-án: buza 77 kgr. 540 lei ab vagon

Buc., basarabiai buza 74 kgr. 522.50 lei ab malom Bucuresti, basarabiai buza 75 kgr. 520 lei malom Bucuresti, buza 76 és fél kgr. 490 lei ab vagon Oltenita. Tengeri júliusi szállításra 315 lei bordo jud. Romanati, tengeri 306.50 lej bordo Turnu-severin-Calarasi, tengeri 305 lei bordo schela jud. Vlasca.

Constantai gabonátözsde: promt eladások: buza 77 kgr. maximum 4 százalék idegen anyaggal 50.000, lej, 78 kgr.-os 3 százalék idegen anyaggal 50.250 lei. Árpa 56 kgr.-os 38.000 lei, 59 kgr.-os 38.250 lei, 58-59 kgr.-os 38.500 lei. Rozs 68-71 kgr.-os 58-59.000 lei. Határidő eladások: árpa 58-59 kgr. 38.250 lei, új árpa július-augusztusi szállításra 31.5000 lei, vadrepce 43.000 lei, takarmányborsó 34 ezer lei, buza 78 kgr.-os 3 százalékos 50 ezer lei vevő nélkül, rozs 51.000 lei, tengeri 17 százalékos nedvességgel 31.500 lei, len 88.000 lei, liszt 77-80.000 lei franco malom. Átadás június-július hónapokban.

„OLLA” GUM?

minőségileg utánozhatatlan. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosilag ajánlva.

Kedvezményes gyógykurát Budapesten

Az IBUSZ által kibocsátott szelvényes jegyfüzetek alapján alábbi rendkívül mérsékelt áru gyógykurát vehetők igénybe;

2 hetes időtartamra Lei 7825.—

amely összegben következők foglaltatnak benne: Díjmentes vízum, 50 százalékos vasuti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) vásárlása szerint a Lukácsfürdőben vagy Palatinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizsgálat, kétheti orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borralalók és adók. Ugyanez kisérek számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—

Háromhetes időtartamra Lei 11.500.—

mely összegben a fent részletezett ellenszolgáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

Lukács-fürdőbe! Gellért-szállóba! Margit-szigetre Svábhegyi-Szanatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

kisérek számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül 9.450 lej.

Az összes fenti kedvezmények a legelső-rendűbb szobával és ellátással a Gellért-nagyszállóban, Svábhegyi szanatóriumban, Lukácsfürdőben vagy a margitszigeti Palatinusban.

Kétheti időtartamra Lei 11.250.—

Ugyanez kisérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 7.550.—

Háromhetes időtartamra Lei 16.500.—

Ugyanez kisérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni lehet bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal előbb kell jelenteni s az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfüzetet azonnal kiszolgáltatja az Új Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az *Economia menetjegyiroda*. Vidékre utánvétellel is azonnal küldjük, részletes felvilágosításokkal válaszolva ellenében azonnal szolgálunk.

Megvédjük érdekeit Palesztinában

Üzletkörülnkbe tartoznak:
Kereskedelmi kapcsolatok létesítése
Már meglévő képviselők ellenőrzése
Könyvvizsgálat
Ingatlan és ingó vagyon felügyelete
Bizalmas egyéni megbízások
Piac-analízis minden szakma részére
Információ, gazdasági tanácsadás.
Forduljon bizalommal hozzánk:

„SHWIL”
Office for business relations
Dux Manó P. Vidor
TEL-AVIU, P. O. B. 1955.

Rövid üzleti hírek

A *Foresta* és a konszernjébe tartozó hét fatermelő vállalat május 24-én tartotta meg évi rendes közgyűléseit a Foresta Romana Bucuresti központi irodájában. A bemutatott mérlegek szerint a Foresta múlt évi vesztesége 453 ezer lej, míg a többi hét vállalat által kimutatt veszteségek végösszege valamivel több, mint 3 millió lej.

Clujon új kötöttárúgyár van alakulóban. Az alapításban résztvesznek egy cluj-i, egy aradi iparos és egy Bucuresti tőkések.

Mundus-Borlova-Armenis fatermelő vállalat múlt évi mérlegét 19 millió lej saját tőkék után 3.111.155 lej tiszta nyereséggel zárta.

Fratii Heissig avrigi öblösüveggyárat még az elmúlt év őszén megvásárolta a Cooperativa Gheorghe Lazar szövetkezet. A gyárat az új tulajdonos átépítette és nemrégiben, félévi szüneteltetés után, ismét üzembe helyezte.

S. A. Forestiera din Nadrad faipari vállalat múlt évi mérlegében 35 millió lej saját alapok után 4 millió lej tiszta nyereséget mutat ki.

Importul cluj-i közkereseti társaság 5 év alatt fizetendő 40 százalékos kvótával kényszerregezésért kért a cluj-i törvényeséken. Bemutatott mérlege szerint az aktívák 2 millió 700 ezer lejre, a passzívák 2 millió 500 ezer lejre rúgnak.

Carpatina faipari vállalat múlt évi mérlegét 144 millió lej alap és tartalékok után 13 és egynegyed millió lej tiszta nyereséggel zárta le.

Minerva Biztosító Intézet Cluj alaptőkéjét 10 millió lejről 12 millió lejre emeli. Az intézet eddigi üzletági mellé bevezette a jégbiztosítást is.

Sodronyipar versenypályázatot tart campia-turzi ujonnan épített irodahelyiségeinek belső berendezési munkálataira 500.000 lej összegben.

— **Husmérgezés, kolbászmérgezés, hal-mérgezés, vagy gombamérgezés** előfordulása-akor a gyorsan ható természetes „*Ferenc József*” keserűvíz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz! Az orvosok ajánlják.

TURISZTIKA

A Haggibbor turista szakosztálya vasárnap, június 6-án a következő kirándulást rendezti:

Gyalogkirándulás a következő útiránnyal: Bükkk—Bercsényi forrás—Mikestető—Bilascu kut—Szent János kut. Indulás reggel fél 8 órakor a klubház elől Str. Memorandului és Str. Raftiu sarok. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. A Haggibbor Hanoar felkéri tagjait, hogy a kiránduláson minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Meghívó

A „Poel Hadati” hamizrachi tisztelettel meghívja az összes tagokat, valamint a mizrachi elvbáratokat, hogy a Str. Paris 47. sz. alatti helyiségében rendezendő Mizrachi jubileumi ünepségekre okvetlen megjelenjen szíveskedjenek, mely ünepségeken a nagyváradi Mizrachi Merkaz vezetői is résztvesznek. Az ünepély sorrendje: Szombat délután 5 órakor Peretz, vasárnap délelőtt 10 órakor nagy miting, vasárnap délután 3 órai kezdettel nagy fagyilaldélután.

HÖLGYEIM!

A legjobb, a leghigiénikusabb nyári kosztüm az **INELLA** egész kosztüm SACCO és szoknya, reklám ár: **Lei 740.—** garantált mosható. — Egyedárusító **„FEMINA”** Női KONFEKCIÓ ARUHAZ CLUJ, Str. MEMORANDULUI No. 1.

— *Faanyaghiánnyal küzd Csehszlovákia*. Csehszlovákiában egyre jobban érezhető a faanyaghiány, mivel a kormány a kitermelhető mennyiséget rendkívül megszorította. A kormány két éven keresztül csak 60 százalékát engedélyezte a rendes évi kontingensnek, a múlt évben már 75 százalékát lehetett termelni a rendes évi kvótának, míg az idén már 100 százalék a termelhető mennyiség. A nagy gömbfa-hiányra való tekintettel a kormány most 888 ezer köbméter fenyőgömbfa rendkívüli használatot engedélyezett.

Öt évi házádomentességet kapnak a hádkitüntetéssel bíró háztulajdonosok. Azok a háztulajdonosok, akik valamely, háboruban szerzett kitüntetéssel rendelkeznek, öt évi házádomentességet kapnak. Ennek a kedvezménynek az elnyeréséhez kért kell beadni az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz. Az adómentesség csak arra a házra, illetve lakrésze vonatkozik, amelyet az ingatlanulajdonos családjával együtt saját maga foglal el, míg a bérbeadott lakrészek után az adómentességre nem tarthat igényt. Az adómentesség kedvezménye mindennemű házádomentemre kiterjed.

KAMAR FÁRAD FÁJNAK A LÁBAI

AESCULAP
LÁS PÁDALMA HA
LÁS BÉTTÉT VÍZEL
KAPHATÓ
CARMEN
CSALÁDÁRTALAN

Kapható minden jobb apozitárban.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ Ort. Zsidó Leányintézet Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 8. fiu- és leánygyermek nyaraltatása, kies fekvésű, magaslaton levő

Brátcán

állomástól 8 percrenyre, a hegyek között épült egészséges köépületben, por- és szélmentes helyen. — **Állandó felügyelet!** Kiránduló helyek! Sporttanár vezetése mellett az összes sportágak szakszerű tanítása! Mérsékelt árak! Strand! Teniszpálya! Rádió! Hűző-, nap- és légtúra! Kitérő referenciák. Prospektus! Gyermek kisérvél és anélkül is felvétetnek. Telefon Oradea No. 11. Brátcán nyaralótelepen No. 2.
Kérjük a jelentkezéseket elhelvezés végett mielőbb eszközölni.

Öfelsége június végén Varsóba utazik

Bucuresti, június 4. Az Adeverul írja, hogy június végén Öfelsége a király viszálya miatt Moszcicki lengyel köztársasági elnök látogatását és Varsóba utazik, ahol három napot tölt. Az uralkodót Victor Anghel fogja elkísérni útjára.

Meghalt dr. Szegő Ernő

Ciuj-Kolozsvár, június 4. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken, a délelőtti órákban meghalt Zsidókörházban dr. Szegő Ernő dévai orvos. Dr. Szegő Ernő két héttel ezelőtt betegedett meg és Kolozsváron veszes vérszegénység tüneteivel állapították meg. A legkiválóbb orvosok, Hatlegan Gyula egyetemi orvostanárral az orvos próbálták a nagybeteg orvost az életbe megmenteni. Az erőfeszítések azonban meghusultak. A nagybeteg vörös vérszűrését nem sikerült többszöri vértömlesztés által sem fokozni és családjának néhány tagja körében, egész Erdély zsidósága egy megdöbbentésére és részvéte mellett elhunyt. Dr. Szegő Ernő holttestét pénteken délután Dévára szállították, temetését a város szombat miatt valószínűleg csak később tartják meg.

Dr. Szegő Ernő az erdélyi zsidó közélet egyik kimagasló és reprezentatív személyisége volt. A megjelenésében is a tekintélyes, méltó férfi karakterét magánviselő Szegő Ernő állt már az erdélyi zsidó népmozgalom élcsoportjánál, amelyben tehetségének, munkabíráskodásának és puritán zsidó jellemének megfelelő vezető pozíciót is biztosított magának. Már a kezdet kezdetén társelnöke volt az erdélyi Nemzeti Szövetségnek és a mozgalom fejlődésének nehézségeiben szívvel-lélekkel állt azok mellett, akik új utat nyitottak az erdélyi zsidóság történetében. Az első volt az erdélyi zsidó közélet, akik a vidéki városokban szervezték meg a zsidó közéletet. Déván dr. Szegő Ernő elnökléte alatt létesült az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség egyik legjobban megszervezett és mindmáig mintaszertűen működő csoportja. Mint a helyi csoport elnöke kivül nagyjelentőségű szervező és nevelő munkát fejtett ki. Minden zsidó megmozdulásnak az élén valóban ő volt az atyja annak híressen pezsgő munkának, mely Déváról az egész vidékre is kiáramlott és a megye minden kisvárosában élénk zsidó élet alapját tette meg.

A vallásos gondolkodású és haláláig a hatáskörökhez hű embernek tevékeny része volt a hitközség életében is. A hitközség elnöke lett és itt is érvényre juttatta a cionista gondolatot. Az elnökléte alatt működő erdélyi hitközség volt az első, mely hitet tett a cionista mozgalom mellett. Erdélyben az első cionista hitközségi elnök volt, akinek közéleti tevékenysége is maradandó nyomot hagyott nemcsak a hitközség akkori tevékenységében, de az utána következő generációk gondolkodásában is. Közéleti tevékenysége rendkívül sokoldalú volt. Minden akció, vagy népjóltéati akciónak ő maga állt az élére és személyiségének tekintélyével sikerült a mintaszertű eredményeket elérnie. Amint a hitközség eléről távozott, a Chevra Kadisa elnöke lett, majd pénteken a Zsidó Nemzeti Szövetség kerekasztalánál a Zsidó Párt, a párt megyei elnökségének elnöki székébe lendült. Ekkor vezetett a helyi csoport eléről is, amelynek elnöke volt.

Ez a cikksorozat ismeretlen okok miatt elmaradt. Ehelyett elindult egy másik hasonló tónusú polemia Toma Vladescu és Nichifor Crainic, a Sfarma Piatra című, ugyancsak szélső jobboldali napilap főszerkesztője között. Nichifor Crainicot, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt zárták ki a cuzista pártból, amelynek elnöke volt. Annakidején Crainic megalapította és főszerkesztője volt a Cakandarul című napilapnak, amely az első szélső jobboldali sajtóorganumot jelentette az országban és amely tekintélyes mértékben vette ki részét a mai atmoszféra megteremtésében. Kizáratása után Crainic a Sfarma Piatraban sorozatosan támadta a „szabadkőműves” Gogát, majd Toma Vladescuról jelentett meg hetilapjában nem éppen hízelgő cikkeket. Válaszképpen Toma Vladescu a Buna Vestire hasábjain „nyilvános temetést” rendezett Nichifor Crainic számára, amennyiben megállapította róla, hogy Crainic már oszlásnak induló erkölcsi hullá, aki-

dése közben ismerték meg. Kiváló kvantitatív és politikai ellenfelei is elismerték, mint orvos pedig pótolhatatlan irt hagy maga után Déva társadalmában. Mint a közéletben, orvosi praxisában is a lelkiismeretesség és határozottság mintaképe volt. Szegő dr. orvosi pályafutása is méltó volt a váratlanul elhunyt vezető férfi egész életéhez. Az osztrák-magyar hadseregben törzsorvosi rangig jutott el, a háború alatt a kolozsvári Stefánia kórház parancsnokló orvosa lett. Huszonnyolc éve a dévai Betegsegélyző pénztár főorvosa. Katonaorvosi működését magas kitüntetésekkel honorálták. A Ferenc József-rend lovagja, a koronás érdemkereszt tulajdonosa, ezen felül is még számos magas érdemrenddel tüntették ki. Szegő dr. hatvanéves korában halt meg, áldásos és sokoldalú tevékenység után, amellyel feledehetetlenül irta be magát nemcsak zsidó, de többi embertársai emlékezetébe is. Halálát feleségén és leányán kívül széleskörű, előkelő rokonság gyászolja.

Kivégezték Berlinben Hirsch Helmut amerikai állampolgárságu zsidót

Miábaváló volt az amerikai követség közbenjárása

BERLIN, június 4. (Rador.) A hitlerista véstörvényeknek újabb zsidó áldozatát végezték ki pénteken reggel Berlinben. Ismeretes, hogy néhány hónappal ezelőtt a Gestapo letartóztatta Helmut Hirsch amerikai állampolgárt, akit azzal gyanúsítottak, hogy Hitler ellen akart merényletet elkövetni. A rendőrség akkor közlése szerint Hirsch Helmut lakásán robbanóanyagokat és a merénylet tervére vonatkozó bizonyítékokat találtak. Március 8-án Hirschet véstörvényesíték elé állították, mely fejtételre ítélte. Amerika berlini konzulja ekkor felkereste a berlini Hirschet és biztosította, hogy közben fog járni a német kormánytól kegyelmi kérvénye elfogadása érdekében.

A kegyelmi kérvényt azonban Hitler kancellár elutasította és Hirsch lefejezése pénteken reggel megtörtént. A lapok a kivégzéshez azt az észrevételt fűzik, hogy Hirsch merényletre készült néhány nemzeti szocialista vezér ellen, „robbanóanyagokat rejtgetett és az állambiztonsága ellen összeesküvést szőtt.” A mai hivatalos közlemények azt állítják, hogy Hirschet „külföldön tartózkodó árulók” bízták meg a merénylet elkövetésével. A közlemény szerint Hirschnél két pokolgépet találtak. Hirsch-sel együtt kivégezték egy huszéves fiatal embert is, akit hazárulásért ítélték halálra.

Nichifor Crainic „a nacionalizmus árulója”

A szélsőjobboldali sajtó vezetőjének utszéli polémiaja

Bucuresti, június 4. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról a sajtópolemiairól, amely dr. Ilie Radulescu, a Porunca Vremii főszerkesztője és Toma Vladescu, a Buna Vestire egyik igazgatója között robbant ki. A szélső jobboldali sajtó két vezető organumának spirituális rectorai, valamilyen apróbb hiúsági kérdés miatt összerúgták a port; a Buna Vestire csipkelődéseire Ilie Radulescu válaszul a jobboldali lapoktól megszokott izléstelen és utszéi tónusban, legazemberezte Toma Vladescut és cikksorozatban ígérte ellenfelének „kivégzését”.

Ez a cikksorozat ismeretlen okok miatt elmaradt. Ehelyett elindult egy másik hasonló tónusú polemia Toma Vladescu és Nichifor Crainic, a Sfarma Piatra című, ugyancsak szélső jobboldali napilap főszerkesztője között. Nichifor Crainicot, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt zárták ki a cuzista pártból, amelynek elnöke volt. Annakidején Crainic megalapította és főszerkesztője volt a Cakandarul című napilapnak, amely az első szélső jobboldali sajtóorganumot jelentette az országban és amely tekintélyes mértékben vette ki részét a mai atmoszféra megteremtésében. Kizáratása után Crainic a Sfarma Piatraban sorozatosan támadta a „szabadkőműves” Gogát, majd Toma Vladescuról jelentett meg hetilapjában nem éppen hízelgő cikkeket. Válaszképpen Toma Vladescu a Buna Vestire hasábjain „nyilvános temetést” rendezett Nichifor Crainic számára, amennyiben megállapította róla, hogy Crainic már oszlásnak induló erkölcsi hullá, aki-

nek már csak azért sincs meg a kellő autoritása ahhoz, hogy őt támadja, miután negyvenéves lejjel adása maradt.

Néhány nappal e cikk megjelenése után rövid hírből adta tudtul a Buna Vestire, hogy Nichifor Crainic hat-hét fiatalember társaságában megjelent a lap szerkesztőségé előtt és fű és alá sétált, hogy elégtételt vegyen Toma Vladescun, de mire ez megjelent, hogy látogatóival szembeszálljon, Crainic és társai ellillantak.

A Buna Vestire mai számában újabb cikk jelent meg ebben a kérdésben a következő címmel: „Le fogjuk leplezni Nichifor Crainicot.”

Hogy olvasóink megközelítőleg is világos képet alkothassanak maguknak arról a hangnembről és stílusról, amelyben a szélső jobboldali tollforgatói és szellemi bajnokai között ez a vita folyik, mutatónak közlünk alább néhány részletet a Buna Vestire cikkéből:

„Olvasóink még emlékezni fognak arra, milyen erőfeszítéseket tettünk, hogy félre tegyük az utból Nichifor Crainic erkölcsi hulláját, anélkül, hogy sokat idéztünk volna ezen rothadás mellett. De a szerencsétlen végső felbomlása még mindig mi-azmákat termel, amelyekkel szemben védekeznünk kell. Igaz ugyan, van egyéb dolgunk is, és ezért csak hetenként egyszer foglalkozunk vele, ha érezni fogjuk, hogy a halott még mozog és büzlök, módszeresen fogunk eljárni. Ki fogjuk mutatni, hogy

Nichifor Crainic csirkefogó, eképpen nevezze egy olyan embert, aki becsap-

ta azokat, akikkel pénzügyi összeköttetésben állott. Ki fogjuk mutatni, hogy ugyanez a Nichifor Crainic pénzért mindenre kapható, még arra is, hogy megvédjé Zeletzkyt.

Ki fogjuk mutatni, hogyan üzérkedett a nemzeti eszmével, zsebe határtalan mohóságának megfelelően. Követni fogjuk őt ugynevezett érzelmi kalandjainak klozetjébe és olyan egyjűl álló jelenetekről fogunk szemtanukat állítani, amelyek egyből ként hihetetlennek tűnének. Követni fogjuk a teológust kéteshírű házakba, ahol edes társaságban itta kávéját és készített elő előadásit a vallásos misztikumról és fel fogjuk költeni a reggeli órákban, hogy menjen az — gyetemre. Látni fogjuk, mennyire hasznos lehet a bibliai keresztény számára, midőn rajta tölti ki erotikus elánjait, de ez természetesen csak a pogány megfélekezés óráiban. És miután felfedeztük összepofozva bogégekban, tökrészen és kirugva, fel fogjuk könnyedén emelni és összeállítjuk még egyszer egy élet egész sarából eme kegyes naplopó figuráját, akiről még nem lehet tudni, hogy melyik lebujsban, vagy milyen klozetben nemzette gyermekét. Hasonlóképpen látni fogjuk a nacionalizmus árulójának igazi alakját is. Jövő cikkünk címe tehát ez lesz: „A nacionalizmus árulója.”

VARNIA

A FEKETE TENGHER PARTJÁN

Ideális tengeri üdülőhely, gyönyörű strand, elsőrangú gyógyfürdők, csodás természet és kellemes éghajlat. Roulette, Baccara, Chemin de fer, Sport.

A szükséges felvilágosításokkal szolgál: Fürdőigazgatóság Varna, Bulgária.

Zsidó szülők figyelmébe!

Felkérem azon t. szülőket, kik első és ötödik gimnáziumba, valamint a kereskedelmi iskola ötödik osztályába jövő leánygyermkeiket a 1937—38. iskolai tanévben intézetemben óhajtatják elhelyezni, hogy azok június hó 10-ig jelentkezni sziveskedjenek, hogy érdeklükben a június hó 20—23-a között meg-tartandó vizsgák ügyében eljárassanak, az utasításokat megadhassem és azokra elő-készíthessem.

Miután az orth. zsidó leánygimnázium első osztálya iránt nagy az érdeklődés, ajánlatos a felvételi vizsgát szeptember hó helyett júniusban letenni.

Schawrtz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusának vezetősége Oradea, Str. Ep. Ciorogariu No. 8. Telefonszám: 11.

Hőföhérke és a hét törpe. Június hó 8-án délután 3 órakor lesz az előadása Hetényi Elemér gyermekdarabjának, amelyet Hetényi a Hőföhérke örökszép meséjéből irt meg gyermekdarabnak, amely forgószínpadon kerül előadásra. A darab főszerepei: Bereczki Magda, Szász Éva, Bárdi Annus, Varró Anni, Bercsényi Ilona, Fodor Rózsi, Bánhegyesi Sándor, Gulácsi Albert, Csata Jenő és Papp Lajos játszák. Máté Éva, Áron Evi, Mózes Rózsi, Káre Lili, Menegotti Klári, Komáromi Kató és Báthori Pista játszák a törpéket. Jegyek a Magyar Színház pénztáránál válthatók.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. Uoara. Sziveskedjék pontos címét közölni, hogy levélben válaszolhassunk.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Atyák tanításai

— Meisel A. Farkas „Pirké Avot” című munkájának fordítása Schreiber Sámuel tollából —

Az Atyánk mondásai: A zsidó erkölcs kézikönyve. Amit ötszáz esztendő bölcsői és legjobbjai a zsidóság és az emberiség javára éretek és gondoltak, ami igaz emberiséget, karaktert és lelki nobilitást halandótól követelni lehet, mindazt a morált, amit ma hosszu évszázadokkal a tanítók halála után a világ alig tudott megvalósítani, pár szavas mondásokban, világosan és kifejezően kapjuk Pirké Abot-ban.

A zsidó etika népkönyve ez, értékálló megállapításokkal és tanításokkal. Soha nem fakulnak el, soha sablonossá nem válnak. Nemzedékek tüntek meg, jötték s jobbjaik nehéz és boldog időkben egyaránt ezt a könyvet olvasták, amikor lelki tisztaságra vágytak. Mert a legtisztább érzelmekből és a legnobilisabb gondolatokból fakadtak az atyák mondásai. Elég rámutatnunk arra, hogy legtöbbje rabbi Akiba és környezetének ajkáról hangzottak el először. Chanina ben Teradion is közöttük volt, a mártir halállal halt mester, akit a tóra pergamentjére csavartak és úgy vetettek máglyára. Végső szavai — a talmud szerint — ezek voltak:

— Meghalok és velem a Tórát is elhamvasztjátok! De tudjátok meg, hogy a Tóra betűit nem lehet elégetni. Kirepülnek a mindenségbe.

A tóra betűi kirepülnek, hogy időtlen időkig tanítsák és javítsák az emberiséget. Az atyák mondásait is a tóra betűje és szelleme hozta létre. A tóráért, amelynek értékét kétségbe vonni csak az a pogányság merse, amely a faji gőg, a háboru és az embertelenség zászlaját lobogtatja.

Pirké Abot könyvét néhány évtizeddel azelőtt korszerű magyarázatokkal látta el Meisel Alajos Farkas főrabbi. A német nyelvű könyvet ma is sokan olvassák a benne rejlő gondolatok mélysége, stílusának ereje és zsidó eszmeiségétől fűtött érzésvilága miatt.

Az Atyák tanításai — Pirké Avot — a zsidók legkedveltebb népkönyve. Nyári hónapokban egy-egy fejezetet olvasnak belőle szombat délutánonként templomi nyugalommal és elmélyültséggel. Rabbik, a Talmudban járatos közéleti zsidó polgárok mindig is ambíciójukat találták abban, hogy ezt a könyvet magyarázassák a hívek nagyobb tábora előtt. A magyarázatoknak — homilák — óriási irodalma van és ebben is kimagaslik Meisel könyve, amit Schreiber Sámuel fordított magyar nyelvre, hogy ezzel a jeles művet hozzáférhetővé tegye mindazok számára, akiknek ez az érintkezési nyelve.

Az „Atyák tanításai” most jelent meg Oradeán, ahol a fordító nemes buzgalommal évek óta dolgozott a könyvön. Aprólékos gondossággal igyekeztek visszaadni a „zsidó erkölcs, a zsidó hivatás és a zsidó kötelesség” e klasszikus könyve magyarázatának minden vonatkozását. A könyv elé megb. Fuchs Benjámin oradeai főrabbi irt előszavában nagy örömmel ad kifejezést, hogy a fordító ezt a munkát elvégezte. „Olvastam a fordítást — írja — és mondhatom, munkája szép és jó.” Glasner Akiba főrabbi szerint a könyv fordítása kitünően sikerült és hűségesen visszatükrözteti azt a zsidó szellemet, amely a könyvön végigvonnul. „ Jungreis Artur zálaui ortodox főrabbi írja: „Az ön által igaz mesteri kézzel fordított kiváló műnek kivonatait olvasva, szívből üdvözlöm azon biztos reményben, hogy a mű befogadó talajra fog találni minden zsidó házon át, minden zsidó szívből.”

Érzékeltesse a könyv egy kisebb szemelvénye a hatodik misnából magának a műnek szellemét, irányvonalát és stílusát: „Házd legyen a bölcsök gyülekező helye, keresd az eszmecsereit és fejleszd a gondolatot; de kerüld az üres fecsegést, ami csak a hazugságot szolgálja, a rágalmat és érzéki indulatot. Aki valóságra törekszik, a világ boldogságát mozdítja elő. Ha elágazók is az utak, amelyeken a zarándokok járnak, nyujtsál kezét minde-

gyiknek, ha találkoztok, ha egy cél felé törekedtek: Ha befejeztétek az utat, ugyanis összetalálkoztok; mert a jó lelkeknek csak egy hazájuk van. Elkobozhatatlan joga minden gondolkodónak, hogy a dolgokról és azok értékéről önálló nézetei lehessenek. Az ítéletben való nézetkülönbség csak arra alkalmas, hogy a valóságot a végén napfényre hozza. Sőt az érzéki dolgok észleletei is különböznek egymástól a kialakult álláspont szerint, amellyel szemlélik; hogyan lennének tehát a fogalmak mindig és mindenütt ugyanazok érzékföltölti dolgokról?! Egyéni nézete miatt senkinek sem szabad hátrányt szenvednie. Ha a bölcsök vitáznak, nézd nyugodtan a konfliktus lefolyását és harcolj együtt; ez a harc az egyedüli, amely vértelen; minél élesebbek a fegyverek, annál dicsőbb

Junius közepén jelenik meg a Nyaralási és Fürdőkalauz

A nyaralás örömeit gondok előzik meg és pedig nem kis mértékben okoz gondot az, hogy milyen fürdőhelyen nyaraljunk. Elmult esztendő tapasztalatai igen gyakran rosszak e téren, nagyon sok nyaralást elrontott már az, hogy nem jól választottuk meg a fürdőhelyet. Olyan fürdőhelyekről, ahol még nem voltunk, általában keveset tudunk. Gyakran megtörténik, hogy a fürdőnek úgynevezett „jó hírneve” ellenére ott nem éppen kellemes nyaralási lehetőséget találunk. Olvasótársaink szorgalmatára igyekszünk azzal a kis könyvvel, amely Nyaralási Fürdőkalauz címen junius hó közepén jelenik meg. Ebben a könyvben az ország összes jelentősebb, de még a kevésbé jelentősebb fürdőhelyéről is bő ismertetést hozunk. A fürdőhely fekvése, a vasuti közlekedés, az elhelyezési lehetőségek, szórakozási és kirándulási lehetőségek, — mind olyan körülmények, amelyek méltán érdeklik a fürdőző közönséget, amelyeket megtalál a kis kézikönyvünkben. Ezenkívül praktikus rovatokkal: vasuti díjszabások, különböző tudnivalók, feljegyzési rovatok, stb. a Nyaralási és Fürdőkalauz nélkülözhetetlen kézikönyvvé fogják tenni a fürdőző közönség számára. A könyvecskét, amely izléses, szép, képekkel illusztrált kiadásban jelenik meg, 20 lejért árussítjuk, ezzel szemben előfizetőink 6 lej kezelési és bélyegköltés fejében ingyen fogják megkapni. Azt tanácsoljuk: ne döntsön senki arról, hol fog nyaralni, amíg a Nyaralási és Fürdőkalauz kézbe nem kapja.

a győzelem, melyet diadalra visznek. De megvetendő a gyáva szökdöső, ki minden nap más zászlóra esküszik fel. Tűrj minden nézetet, de egy véleményed legyen neked is, ehhez ragaszkodj. „Állíts magad fölé tanítót”, ismerj el egy szellemi felsőbbiséget és helyezkedj alá neki. Mind a irányítás nélkül nem ér az ember célhoz, vagy legfeljebb csak hosszu tévutakon. A leggazdagabb erők is úgy pihennek az emberben, mint egy nyers anyag, mely a szobrászt várja, hogy idomítsa és alakot adjon neki.”

Schreiber Sámuel derék, szép munkát végzett. Az ügy — a zsidó morál ügye — és az ügy közvetítése — fordítás — megérdemlik a legmesszebbmenő figyelmet.

(sz.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Két nagy jó film olesó nyári helyárrakkal: 15 és 19 plus 5 lej bélyeg. I. A tigrisek szigete. Lélegzétvisszafojtóan izgalmas dzsungelfilm. II. Örvény. Az utóbbi évek legnagyobb sikerű erotikus francia film-remeke. Műsor előtt új világhírű. Kellemesen hűsítet terem. Előadások kezdete: I. Tigrisek szigete 3.20, 6.30, 9.30 óraker. II. Örvény 4.50, 7.50, 10.50 óraker.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Keddől: Lázadók. Főszerepekben: Charles Laughton és Clark Gable.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Tarkan bosszúja. Izgalmas dzsungelfilm. Jön! Orlik kezé, a rémület filmje. Főszereplő: Peter Lorre.

MUNKÁJ MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön 3, 6 és 9, pénteken két előadás 3 és 1/2, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 óraker: I. Feleség és szerető. Társadalmi dráma. Fősz.: Kay Francis és Ketti Gallian. II. A pampák királya. Izgalmas cowboydráma. Fősz.: Warner Baxter és Ketti Gallian. III. Journal.

Eredeti közlemény.

Császár E. gyógyszerész urnak

Bucuresti

Köszönettel megkaptam a kért Gastro D. gyógyszerket és már örömmel értesíthetem, hogy az első üveg elhasználása után sokkal jobban érzem magam. Eddigi évek sora óta kinzó belfelfúvódásaim és rettenetes gyomorégéseim ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panaszkodhatok még. Nagyon kérem tehát Önt, hogy a kitűnő Gastro D. gyógyszerből még egy üveget azonnal küldeni sziveskedjenek. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek üdvös tapasztalatot után szívőből ajánlhatom.

1937. május 8.

Kiváló tisztelettel:

Enyedi György, Iacodul u. p. Chendul Mare (jud. Odorheiu)

Ezek tiszta tények, mikről gyomor-, béli-, epe-, vese- és májbetegék rövid kura után személyesen is meggyőződhetnek.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerésztárbán: Bucuresti, Calea Victoriei 124.

APRÓ HIRÜSTÉSEK

Üloaran a fürdőpark melletti kóser vendéglő 15-én nyílik. Kitűnő konyha, jutányos árak. Szabó Hermáné Reghin.

Fizler ruhafestő és tisztító. Telefon 506. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Fémnyomót azonnali belépésre keresek. Fettmann Bucuresti 5 Spl. Unirei 141.

Eladó alkalmi áron hosszu, szép sziliszkinbű: da kitűnő állapotban. Str. Capitan Ignatie 37.

Benősülés utján kitűnő egzisztenciát biztosítunk parfümeria szakmában szakképzett zsidó fiatalembernek. Részletes ajánlatokat: „Consum” cég Brasov, Str. Regele Carol 30. továbbít.

Alkalmi vétel! Eredeti angol mechanikus, keresztthuros **Főrsier zongora** kitűnő hangu, jókarban, 25 ezer lejért eladó. Allandó raktáron keveset használt zongorák és pianók. Sternberg Izsák régiségkereskedő ORADEA, Bulv. Regele Ferdinand 13.

Külföldön végzett praktszissal bíró orvos július 1-től helyettesítést vállal Clujon. Vagy vidéken. Ajánlatokat „Prakszis” jellegre a kiadóba.

Jobbrendű zsidóleányt keresünk kisegítőként, fizetéssel, ellátással. Főzéshez értő jobban díjazunk. Orth. kóser étkező Mihál Viteazul 10.

Sángoerz-Báin megnyílt a parkban levő **כשר ארטה** étterem. Szives pártfogást kér Grossmann.

Kereskedőségű, jömejjelenésű kerestetik vidéki városban teljes ellátás és 2000 lej fizetéssel. Szakma mellékes. Jelentkezni lehet a Royal mozgó irodájában déli 2-3 óra között.

Eladó Fötér melletti sarok bérház 45 méter fronttal, 6 üzlethelyiséggel, 5 és 6 szobás lakással, raktárhelyiségekkel 2 millió 676 ezer lejért. — Bérház 7 üzlethelyiséggel, 5 és 3 szobás és 3 kisebb lakással, műhelyhelyiségekkel, 210 ezer lej jövedelemmel 1 millió 676 ezer lejért. Megbizva Veres Lajos, Str. Neulcea No. 2. D. u. 4-6-ig.

Biztos megélhetést biztosító, teljes územben levő: **„Szappangyár”** igen kiterjedt s állandó vevőkörrel visszavonulás miatt ELADÓ. Levelek: R. R. 350 jellegre az Uj Kelet kiadóhivatalához kéretnek.

CONDOLJA MEG MILY BOLDOGSÁG
kedvünk szerint járnunk kelni, fájdalmak nélkül...
mily kellemes érzés az üde bőr és a hajlékony test. Mindezen nagyon is egyszerűnek tűnik, ha megvan, hiszen ez a tökéletes egészség. Azonban nagyon sokan vannak, akiknek ez legnagyobb vágyuk...
Akar e örülni az életnek? Védkezzék az intokikáció allatomosságai ellen, mert ez a legtöbb megbetegedés eredeti okozója. Mi a belső intokikáció? A huyasav, a huyasav (urea), a sók, az ételsav, az összes betegségek okozója bacillusok, a felesleges zsiradékok, a szervezetben feleslegesen visszatartott elemiszorak, amelyek a leg súlyosabb zavarokat okozzák. Mindezeknek a szervezetből való eltávolítása természetesen uton kellene lefolyn, azonban a mai modern életformánk túlságosan gyorsütemű és ennek következtében az anyagcsere folyamata meglassul és szükség van a gyökeres kezelésre. Ehhez a kezeléshez a legkiválóbb orvosprofesszorok URODONAL-t ajánlanak, amely egy elsőrendű terapeutikus készítmény és amelynek tökéletes hatása valóságosan csodákat tesz a belső szervek egyensúlyának helyreállítása és megtartása terén.
M. G. Paris.
Hosszu évek óta hasznalom az Urodonal-t, mert cukorbetegségben és artritizmusban szenvedek; ép most folytatom le egy háromszoros üvegből álló kúrát és kijelentem, hogy jól érzem magam... Elkezeséknél szedem gyógyszeremet, amely nagyon kellemes.
Terapeutikus ellenőrzés szempontjából közlöm, hogy 15 éves feleségem, aki arczsájában szenved, Urodonal-lal lett kezelve meggyőztem, hogy a betegség örökölt természetű, mert feleségem Édes Atyja is szenvedett e bajban. Az Urodonal kezelés folytán a nagyon erős és gyakori rohamokkal jelentkező fájdalmak pár hónap óta megszűntek, dacára annak, hogy tekintettel a betegség családi eredetére a tökéletes gyógyulásban nem hiszek.

URODONAL

Megfiatalítja szervezetet. És megóvjja a betegségektől
Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRIA

SZOMBAT
T
F
PE
és
P
el
— Alhir e
spanyolorszá
vári napilap
meg, mely sz
16, a városba
nök, a spar
soraiban eles
tala híre
adásában. A
nek nyilvání
részben jele
berg László
be a spanyo
és a legjobb
berg László
értesítette h
ja sincs. Ros
wegyigyar m
kodik Barcel
érdekeltségén
— Eckhar
kormány kü
lentik: Eckh
zék egyik ve
ház tegnapi
ieslyi a jele
litikáját.
— Házasá
titáránje és
elvarataikat,
nap délután
neolog templ
lyukre.
— Zsid
riszban. Pár
de Pellopoix
tanácsos eln
zsidóellenes
Pellopoix az
szemita „ne
mult évben
Leon Blum e
Henri Robert
röpirat szer
vesellenes li
Boissol, a „
szemita foly
Programja: F
szoritása Fra
zsidók bevá
sa.”
A P
tekintet
Évtizedek o
nagybecsű v
gyógyerejük
De idén a le
kifejezést, m
ujjonnan bere
heti használ
került haza.
tós jelét adj
ezen higiénik
zett iszap-ká
termeket, m
és azon megg
az izületi iz
kezelése fel
jár s felveszi
földi iszapfür
Kiváló tisz
fejezésével

Tökéletes

FÉNYKÉPEK

PERUTZ filmekkel és LEMEZEKKEL.

HIREK

Alhir egy kolozsvári zsidó mérnök spanyolországi haláláról. Az egyik kolozsvári napilapban nemrégiben cikk jelent meg, mely szerint Gyalui Rosenberg László, a városban jólismert fiatal zsidó mérnök, a spanyolországi kormányzatok aroaiban elesett. A lap a bucaresti Capitala híreire támaszkodott cikkének közreadásában. A Spanyolországban elesetteknek nyilvánított emberek azóta már jórésben jelentkeztek. Jelentkezett Rosenberg László mérnök is, aki nem is lépett be a spanyolországi önkéntesek taborába és a legjobb egészségnek örvend. Rosenberg László május 27-én kelt levelében értesítette hozzátartozóit, hogy kutya baja sincs. Rosenberg az egyik nagy francia vegyipari mérnöke és átmenetileg tartózkodik Barcelonában, ahol a gyár ottani érdekelttségénél működik.

Eckhardt Tibor helyesli a magyar kormány külpolitikáját. Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor képviselő, az ellenzék egyik vezére kijelentette a képviselőház tegnapi ülésén, hogy mindenben helyesli a jelenlegi magyar kormány külpolitikáját.

Házasság. Weisz Irén, a Keren Kajemet titkárnője és Reinfield Elemér szivesen látják elváltáikat, ismerőseiket f. hó 6-án, vasárnap délután 3 órakor a Reg. Ferdinand uti neolog templomban tartandó esküvői ünnepélyükre.

Zsidóellenes bizottság alakult Párizsban. Párizsból jelentik: M. Dorquier de Pellopoix képviselő és párizsi városi tanácsos elnöke alatt „franciaországi zsidóellenes bizottság” alakult Párizsban. Pellopoix az alapítója a reakció és antiszemitizmus „nemzeti klubnak”, amely az elmúlt évben heves támadásokat intézett Leon Blum ellen. Az elnökség tagjai még: Henri Robert Petit, számos antiszemitizmus röpírat szerzője, Poirso, a szabadkőművesellenes liga egyik vezetője és Jean Boissol, a „Reveil du Peuple” című antiszemitizmus folyóirat kiadója. A bizottság programja: „a zsidó befolyás háttérbe szorítása Franciaországban és idegenek és zsidók bevándorlásának megakadályozása.”

A Püspök Gyógyfürdő tekintetes igazgatóságának

Bálla Episcopesti Lánga Oradea

Büvtizedek óta küldöm reumás betegeimet nagybecsű vezetése alatt álló fürdőjükhöz s gyógyerejükkel mindig meg voltam elégedve. De idén a legnagyobb elismerésemnek adok kifejezést, midőn két idegrendszeres betegem az újonnan berendezett thermális iszapfürdő párt beti használatát után teljesen meggyógyulva került haza. S hogy elismerésemnek hathatós jelét adjam, személyesen is felkerestem ezen higiénikus elvek alapján épült csempézett iszap-kád, továbbá az izasztó és pakoló termeket, melyek a legnagyobb tetszésemet és azon meggyőződésemet váltották ki, hogy az izületi izom s egyéb csúszos betegségek kezelése feltétlen sikeres győgyeredménnyel jár s felveszi a versenyt a leghíresebb külföldi iszapfürdőkkel.

Kiváló tiszteltem és nagyrabecsültem kifejezésével

Dr. Werner Miklós nyugalmazott hatósági orvos.

SCHWARTZ

Orth. Kóser Pensio Baia Episcopesti

Junius hó 1-én megnyitott Ekstein Farkas vezetése mellett. Kitűnő ellátás! Olcsó panzió! Prospektus.

Kommunista ifjúságok tüntetése az angol alsóház folyosóján. Londonból jelentik: Háromszáz ifjúkommunistából álló csoport hatolt be tegnap délután az alsóház folyosóira, ahol a következőket kiáltották: „Szüntessék meg a spanyolországi gyermekek elleni háborút!” A rendőrségnek minden megerőltetés nélkül sikerült eltávolítani a kommunistákat.

Oszták parasztok voltak Hitler ősei. Berlinből jelentik: A „híres németek felmenőági rokonai” című kimutatás közli Hitler genealógiai táblázatát is. A Führer családfája szerint Hitler ősei 1435-ben az ausztriai Braunauban telepedett paraszttok voltak. Első kimutatható őse Hans Hydler volt. A táblázat a kancellár 260 ösét mutatja ki. Az adatok Braunau és a szomszédos falvak okmánytárából származnak.

GOVORA

Idegy június 1—szeptember 30-ig

Gyógyfürdőhely jódos és kénsavas árványvizekkel, amelyek ajánlatosak reuma, artritis, köszvény, szifilisz, bőrbetegségek és visszértágulások gyógyítására. Inhalációk, komprimált levegő, mint Reichenhallban, hidroelektrikus, kénsavas és iszapfürdők, kezelés helyi és statikus villanyózással, diatermia, stb.

HOTEL PALACE és BALNEARA

modern komforttal. Prospektusokkal, tarifával szolgál: Soc. GOVORA-CALIMANESTI, Str. Brezoianu 62, BURESTI.

A Goldmark Szimfónikus Zenekar f. hó 9-én tartandó koncertjére jegyek kaphatók a Poale Cedek Egyet titkári hivatalában Str. G. Bariju 16. szám alatt. Tekintettel arra, hogy ezen rendezvény jövedelme a zsidó árva-gyermekek nyaralattási akciójára fordítottatik, kérjük tagjainkat, hogy ezen nemes célt támogatni sziveskedjenek. (A jegyek áraiból 10% engedményt adunk.)

Házasság. Barabás Olga és Grünfeld Bertalan Saturna házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

OLVASÓINK FIGYELMEBE! Felhívjuk olvasóink figyelmét a kedvezményes budapesti gyógykuróra vonatkozó mai számunkban megjelent híradásra. „3 gyógyhét Budapesten” akció ténylegesen egészen rendkívül kedvezményeket nyújt és igen komoly megtakarításokat jelent azoknak, akik a Lukácsfürdőben, Svábhegyi szanatóriumban, a Gellértnagyszállóban, vagy a Margitszigeten keresnek gyógyulást, illetve szórakozást. Olvasóink figyelmét azzal hívjuk fel az akció rendkívüli előnyeire, hogy a pengébeszerzési és egyéb utánjárásai fáradságok elkerülése, valamint a jelentős költségmegtakarítások mellett az Uj Keletnek is szíveséget tesszenk, ha lapunk útján veszik igénybe a kedvezményeket.

Julius elsején megnyitják a szatmári Zsidókórházat. Szatmárról jelentik: A szatmári városi és megyei zsidóság régi óhaja teljesedik a kórház Julius elsején megnyitásával. A Zsidókórház intézőbizottságának a nagyfontosságú értekezletén ifj. Reiter Mór bankigazgató elnökölt. A megnyitó határozattal egyidejűleg dr. Pekete Samu orvost választották meg az újonnan megnyitandó Zsidókórház igazgató elnökéül. A kórházban egyelőre 40 ágy várja a gyógyulásra szorulókat. Szatmár legképzettebb orvosai állnak a kórház rendelkezésére, szabad orvosválasztás rendszere alapján, úgyhogy az új kórház minden tekintetben kielégítő módon fogja szociális hivatását betölteni.

Meghalt Klein Sámuel. Röviddel ez előtt hunyt el hosszú szenvedés után 78 éves korában Klein Sámuel, az aradmegyei Pecica egyik legtehtélyesebb zsidó polgára. Klein Sámuel a régi puritán zsidó mintaképe volt, aki vallásos lelkiületével, közvetlen modorával az egész környéken általános közszeretettel örvendett. Természetesen a zsidó közügyekből is alaposan kivette a részét. Pecica zsidó hitközségénél, illetőleg Szentgyölgylénél egy negyedszázadon keresztül töltötte be a gondnoki tisztséget a helybeii zsidó közvélemény teljes melegegedésére. Főjellemvonása: a jótékonykodás volt. Ha csak tehette — és Klein Sámuel mindig tenette, mert szíve volt hozzá — mindig ott temett, ahol leginkább szükség volt rá és vigasz-szóval és jótékonykodással enyhített és segített — minden feltűnés nélkül — a szűkölködők bajain. Temetésén a község apraja-nagyja vett részt. Gutman Ignác helybeli rabbi magasnívóju és meg-rázó gyászbeszédében jellemezte Klein Sámuelben a zsidót és az igazlelkű embert. Kautheil Géza okleveles rabbi Temesvárról ugyancsak mélyszántó beszédben vett bucsut az elhunytól. Az elhunytban egyébként Klein Mariska, a pecicai WIZO egyik legügybuzgóbb vezetőtagja édesatyját, valamint Strasser Károly, a cionista helyi csoport elnöke és neje sógorukat gyászolják.

Székszorulásnál, felfuvódásnál, légzési zavarnál, szivdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felrisszítja s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.

Roosevelt a nemzetközi együttműködés és a béke diadalmáért. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök az alkoheleenes kongresszushoz intézett üzenetében kijelentette, hogy az Egyesült Államok el van határozva minden lehető megtenni a összes államokkal való jószomszédi viszony, a nemzetközi együttműködés és a béke eszméjének diadala érdekében.

Sírköavatás. Néhai Sarkadi Viktor sírkö-avatása f. hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a neolog új temetőben, melyre ez-után hívja meg rokonait és jóismerőseit özv. Sarkadi Victorné.

Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelését szív és vérérdény betegék részére megkezdte Buziás fürdőben, a Strada Avram Iancu 22. alatti v. Schausz villában.

André Maurois: Anglia története. Államjogi, politikai, szociális berendezés és a világ népei között elfoglalt hatalmi helyzet tekintetében Anglia a mai világ vezető állama. De amig ideért, hosszú századok nehéz harcra kellettek, belső és külső ellenséggel, társadalmi válságok megrendítő sora, az evolúcióval járó ezer megrázkódtatás. A dinasztikus és társadalmi harcokat, az események romantikus és ezerágu dus szövdődését és ágazását, a történelmi folyamatok egyes kiemelkedő alakok körül kavargó hullámterjedését összefogni nemcsak mesteri tollat és nagy rendszerezőt igényel, hanem olyan valakit is, aki annak megfelelő érzékelőtő erővel is rendelkezik. André Maurois, az új francia irodalom egyik legnagyobbika, hasonlíthatatlan tökéletességgel oldotta meg ezt a feladatot. Könyve nemcsak egy nagy nép izgalmas élet-történetével ismert meg bennünket, hanem az előadás elevenességével és drámaiságával mindvégig lebilincsel és szórakoztat is. André Maurois: Anglia története megjelent az Athenaeum történelmi sorozatában. A különben is rendkívül értékes sorozat egyik leg-szebb, leghatalmasabb kötete füzve 211 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum teljes sorozatát az Athenaeum jegyzékét.

Az aranyér

állandó viszketési ingere és gyötrő fájdalmi végül is idegeit feszik tönkre. Szabaduljon ettől a kintóll Goedecke féle Anusol végbélkúpok gyors enyhülést és gyógyulást biztosítanak.

Anusol-Goedecke

A VI-ik Goldmark hangverseny műsora

Cluj-Kolozsvár, június 4. A Goldmark-zenekar június 9-iki hangversenyére Fischer Vilmos vendégkarmester változatos műsort válogatott össze, melynél az a cél vezette ugy a karmestert, mint a zenetársaságot, hogy a különböző igényű zenehallgató rétegeket egyaránt kielégítse. A klasszikus, romantikus és új romantikus szerzők szerepelnek a magasnívójának ígérkező hangverseny műsora-n.

A műsort Beethoven Fidélío nyitánya vezeti be, amely a Fidélío-hoz írt négy nyitány közül a legfiatalabb. Későbbben íródott, mint maga az opera és tematikailag sincs szoros összefüggésben a többi Leonora nyitányokkal. E-dúrban készült, mert az opera kezdő nagy áriája is ebben a hangnembben van írva.

Haydn (1732—1809) szines és hangulatos világa elevenedik meg az Üstdob szimfóniában. Ez a szerzemény a London számára készült 12 kompozíciók egyik legértékesebb darabja. Négy tételből áll, a középső tétel közismert melódia, melyet Haydn egyik oratóriumában is feldolgozott. A szimfónia a második tétel halk témájába ágyudörgés-szerűen felhangzó üstdob szólamáról kapta nevét. Harmadik tétele játszi könnyedséggel és humorral megirt menüett. Befejező tétel a gyors és egyenletes, artisztikus könnyedséggel megirt rondoszerű mű.

Hamerik Asger (1843—1923) dán zeneszerző, Berlioz tanítványa. Három rövidtélű zsidó trilógiájában három különböző népies témát dolgoz fel. Hangszerelésében Berliozra emlékeztet. A témákat röviden, de a szonátá-tételt franciásan dolgozta fel. A művet nemrégiben Svájcban mutatták be. Clujon először játszák.

Smetana Frigyes (1824—1884) cseh komponista, egyike a legnépszerűbbeknek, mert azt a szerencsés költészeti formát honosította meg, mely a szlovák és cseh népdalt komoly, szimfónikus formában irodalmasította. A Moldva című szimfónikus költeménye „Hazám!” ciklusából való, mely hat szimfónikus költeményből áll. Ezek külön-külön egészet alkotnak és mindegyike egy-egy népmondából, vagy néprajzi meséből sürti tartalmát. Az előadásra kerülő Moldva, a két Moldva forrás meséje, eredetük pillanatától az egyesülésükig és addig, míg Prága alá nem érnek. Közben partjaikon falusi lakodalom, egy nyári éjen nimfák tánca, vad vadászjelenetek vonulnak el. A mű egyike a nagy mester remekeinek.

Schubert rokokos, szellős és korának bájától átitatott Rosamunda nyitánya fejezi be a hangversenyt.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 5.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, hang-lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadások. hírek. 13: Hírek. 13.10: Hanglemezek, előadás.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.45: Előadás. 13.05: Hegedű zongorakísérettel. 14: Hanglemezek. — 15.40: Hírek. 17.15: Rádióüzenet. 18: Hang-verseny. 19: Virágveszedelm, Tamási Aron elbeszélése. 19.30: Szalonzene. 20.45: Vigjáték. 22.20: Cigányzene. 23: Hírek. 24.40: Operaház zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18: Missziós üzenetek. 19: Hangverseny. 20.15: Mezőgazdasági félóra. 20.45: Hanglemezek. 22: Hírek.

Bécs. 8.10: Hanglemezek. 11.50: Parasztzene. 13: Hangverseny. 16.15: Enekkari hang-verseny. 17.25: Hanglemezek.

Az ígéret földje

A KEREN HAJJESZŐ NAGY PALESZTINA BESZÉLŐ FILMJE

A világhírű Palesztina-film folytatja erdélyi körutját!

JIBOU: június 6-án. A film előtt Löbl Lajos (Timisoara) tart előadást.

SIMLEUL SILVANIEI: június 10-én. Bevezető előadást mond Löbl Lajos (Timisoara).

